

Posudek školitele na magisterskou diplomovou práci Mgr. Zdeňka Berouna Alois Vocásek (1896 – 2003). Životní příběh posledního čsl. legionáře. Praha, Pracoviště orální historie FHS UK 2011, 64 stran plus přílohy

Předkládaná diplomová si bere za cíl zachytit příběh ve své době mediálně velmi sledovaného „posledního legionáře“ Aloise Vocásky. Autor zde zúročil své mnohaleté bádání v archivech ČR, ale také sbírku realizovaných rozhovorů, které po léta systematicky shromažďoval. Ačkoliv se rozsahem nejedná o dílo nejobsáhlejší – v úhrnu 55 stran textu – jedná se o počín velmi poctivý, zpracovaný vyčerpávající a obdivuhodnou heuristikou.

Je možné říci, že dílo se svým zaměřením blíží klasickým historickým studiím, ačkoliv pracuje se širokou paletou pramenů. Bohužel se zde nenachází obsáhlejší metodologické pojednání, které by seznamovalo čtenáře s autorovými východisky. I proto by bylo dobré u obhajoby popsat tuto bezesporu nesmírně náročnou a důležitou metodologicko-metodickou část práce (využití orální historie, okolnosti vzniku rozhovorů, archivní bádání), zvláště když je např. z protokolů o rozhovorech v příloze patrné, že autor má o této stránce bohaté povědomí. K oblasti pramenné základny bych se autora rád zeptal, zdali existují ještě nějaké další možnosti zpracování Vocáskovi biografie ohledně heuristiky?

Práce disponuje poměrně jednoduchou biografickou strukturou, která ovšem díky dlouhověkosti narátora a jeho nevšedním osudům působí takřka románově. K tomu významně přispívá také autorova minuciózní heuristika, díky níž nám vyvstává postava A.Vocásky v neuvěřitelné plasticitě na pozadí událostí tří století. Tyto části životopisu by mohli být vydávány za příklad ukázkové biografie a možností zpracování životopisu jako historického žánru. Místo velmi zkratkovitého závěru by zde ještě mohlo být spíše doplněno např. nějaké úvahověji laděné pojednání o životním příběhu lidí narozených v „dlouhém devatenáctém století“, kteří se díky železnému zdraví a přízni osudu mohli stát svědky, ale i aktivními tvůrci dějin 20. století. Předkládaná práce pro takovou úvahu poskytuje ideální základ a pokud by se takové části (spolu s pasáží o metodologických otázkách) podařilo doplnit, mohla by práce bez rozpaků aspirovat na své knižní vydání. Vzhledem k předešlým autorovým historickým studiím se totiž jedná o velmi vyvrálý text, disponující velkým nadhledem i schopností formulovat dílčí teze i závěry. Rád bych se zeptal na to, zdali je možné na základě archivních pramenů a rozhovorů sledovat také rodinný život A.Vocásky a jak vůbec vnímala jeho činnost a osudy rodina a příbuzní?

Po formální stránce DP působí velmi seriózním dojmem se všemi náležitostmi a naopak, jak už bylo zmíněno, autor prokazuje velmi vyvrálé formulačními schopnosti v nadstandardní úrovni vzhledem k charakteru práce.

I z těchto důvodů práci vřele doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně (1), v případě, že autor při obhajobě seznámí komisi s nezmiňovanými aspekty metodologickými.

V Praze 10. 10. 2011

PhDr. Pavel Mücke, Ph.D.